

Advies van de EDPB (artikel 64)

Advies 16/2018

over de door de bevoegde toezichhoudende autoriteit van Nederland ingediende ontwerplijst van verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling verplicht is (artikel 35, lid 4, AVG)

Vastgesteld op 25 september 2018

Translations proofread by EDPB Members.

This language version has not yet been proofread.

Inhoud

1.	Overzicht van de feiten	5
2.	Beoordeling.....	5
2.1	Algemene argumenten van het EDPB met betrekking tot de ingediende lijst	5
2.2	Toepassing van het coherentiemechanisme op de ontwerplijst	6
2.3	Analyse van de ontwerplijst	6
	Biometrische gegevens	6
	Genetische gegevens	7
	Locatiegegevens.....	7
	Uitzonderingen op de verplichting om informatie te verstrekken aan de betrokkenen (artikel 14, lid 5, AVG)	7
	Toezicht op werknemers.....	8
	Verwerking met behulp van nieuwe/innovatieve technologie	8
3.	Conclusies/aanbevelingen	8
4.	Slotopmerkingen.....	9

Het Europees Comité voor gegevensbescherming

Gezien artikel 63, artikel 64, lid 1, onder a), en leden 3 tot en met 8, en artikel 35, leden 1, 3, 4 en 6, van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), hierna „AVG” genoemd,

Gezien de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en met name bijlage XI en protocol 37, zoals gewijzigd bij Besluit nr. 154/2018 van het Gemengd Comité van de EER van 6 juli 2018,

Gezien de artikelen 10 en 22 van zijn reglement van orde van 25 mei 2018,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De belangrijkste taak van het Comité is ervoor te zorgen dat Verordening (EU) 2016/679 in de gehele Europese Economische Ruimte consistent wordt toegepast. Overeenkomstig artikel 64, lid 1, AVG dient het Comité advies uit te brengen wanneer een bevoegde toezichthoudende autoriteit voornemens is een lijst van verwerkingen vast te stellen waarvoor de eis inzake een gegevensbeschermingseffectbeoordeling overeenkomstig artikel 35, lid 4, AVG geldt. Dit advies moet derhalve leiden tot een geharmoniseerde benadering ten aanzien van verwerkingen die een grensoverschrijdend karakter hebben of van invloed kunnen zijn op het vrije verkeer van persoonsgegevens betreffende natuurlijke personen in de Europese Unie. De AVG schrijft niet voor dat slechts één lijst wordt opgesteld, maar bevordert wel een consistente benadering. Het Comité tracht dit doel door middel van zijn adviezen te bereiken door de toezichthoudende autoriteiten te verzoeken om bepaalde soorten verwerkingen in hun lijst op te nemen, om bepaalde criteria te schrappen die volgens het Comité geen hoog risico voor de betrokkenen opleveren en om bepaalde criteria op geharmoniseerde wijze toe te passen.

(2) Overeenkomstig artikel 35, leden 4 en 6, AVG dienen de bevoegde toezichthoudende autoriteiten lijsten op te stellen van het soort verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling verplicht is. Wanneer die lijsten echter betrekking hebben op verwerkingen met betrekking tot het aanbieden van goederen of diensten aan betrokkenen of op het observeren van hun gedrag in verschillende lidstaten, of op verwerkingen die het vrije verkeer van persoonsgegevens in de Unie wezenlijk kunnen beïnvloeden, dient de bevoegde toezichthoudende autoriteit voorafgaand aan de vaststelling van die lijsten het coherentiemechanisme toe te passen.

(3) Hoewel op de door de bevoegde toezichthoudende autoriteiten op te stellen ontwerplijsten het coherentiemechanisme van toepassing is, houdt dit niet in dat de lijsten

identiek moeten zijn. De bevoegde toezichhoudende autoriteiten beschikken over een beoordelingsmarge om rekening te houden met de nationale of regionale context en de plaatselijke regelgeving. Het EDPB beoogt met zijn beoordeling en advies niet één enkele EU-brede lijst op te stellen, maar streeft er wel naar dat wordt voorkomen dat de gelijkwaardige bescherming van betrokkenen door inconsistenties kan worden aangetast.

(4) Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling is overeenkomstig artikel 35, lid 1, AVG voor de verwerkingsverantwoordelijke slechts verplicht wanneer de verwerking „waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen”. Artikel 35, lid 3, AVG geeft voorbeelden van gevallen waarin sprake is van een hoog risico. Die lijst is niet limitatief. De Groep artikel 29 heeft in haar richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffect-beoordelingen¹, die door het EDPB zijn bekrachtigd², de criteria verduidelijkt aan de hand waarvan kan worden bepaald of voor een verwerking een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden uitgevoerd. Volgens de richtsnoeren (document WP 248) van de Groep artikel 29 kan een verwerkingsverantwoordelijke er in de meeste gevallen van uitgaan dat voor een verwerking die aan twee criteria voldoet, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden uitgevoerd, hoewel een verwerkingsverantwoordelijke in sommige gevallen kan oordelen dat een verwerking die aan slechts een van deze criteria voldoet, toch een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist.

(5) De door de bevoegde toezichhoudende autoriteiten opgestelde lijsten dienen hetzelfde doel, namelijk het vaststellen van verwerkingsactiviteiten die waarschijnlijk een hoog risico inhouden, en derhalve een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereisen. Daarom moeten de criteria die de Groep artikel 29 in haar richtsnoeren heeft opgesteld, worden toegepast bij de beoordeling of de ontwerprijsten van de bevoegde toezichhoudende autoriteiten al dan niet afbreuk doen aan de consistente toepassing van de AVG.

(6) Door 22 bevoegde toezichhoudende autoriteiten is bij het EDPB een ontwerprijst ingediend. Een algehele beoordeling van deze ontwerprijsten is in overeenstemming met de doelstelling om een consequente toepassing van de AVG te waarborgen, maar maakt de zaak wel complexer.

(7) Overeenkomstig artikel 64, lid 3, AVG, in samenhang met artikel 10, lid 2, van het reglement van orde van het EDPB, moet het EDPB zijn advies uitbrengen uiterlijk acht weken na de eerste werkdag nadat de voorzitter en de bevoegde toezichhoudende autoriteit hebben beslist dat het dossier volledig is. Die termijn kan door de voorzitter met zes weken worden verlengd, rekening houdend met de complexiteit van de zaak.

HEEFT HET VOLGENDE ADVIES VASTGESTELD:

¹ Groep artikel 29: Richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking „waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679 (WP 248 rev. 01).

² EDPB: Endorsement 1/2018.

1. Overzicht van de feiten

De Autoriteit Persoonsgegevens, hierna de „Nederlandse toezichhoudende autoriteit” genoemd, heeft bij het EDPB een ontwerprijst ingediend. Op 11 juli 2018 is beslist dat het dossier volledig was. De termijn voor het uitbrengen van het advies is verlengd tot 25 september in verband met de complexiteit van de zaak, die samenhang met het feit dat 22 bevoegde toezichhoudende autoriteiten tegelijk hun ontwerprijst indienden, wat een algehele beoordeling van de lijsten noodzakelijk maakte.

2. Beoordeling

2.1 Algemene argumenten van het EDPB met betrekking tot de ingediende lijst

Alle bij het EDPB ingediende lijsten zijn opgevat als een nadere uitwerking van artikel 35, lid 1, de bepaling die uiteindelijk beslissend is. Een limitatieve lijst is derhalve niet mogelijk.

In overeenstemming met artikel 35, lid 10, AVG is het Comité van mening dat wanneer er reeds als onderdeel van een algemene effectbeoordeling in het kader van de vaststelling van de rechtsgrondslag een gegevensbeschermingseffectbeoordeling is uitgevoerd, de leden 1 tot en met 7 van artikel 35 AVG niet van toepassing zijn, tenzij de lidstaat het noodzakelijk acht toch een aparte gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit te voeren.

Als het Comité voor een bepaalde categorie verwerkingen om een gegevensbeschermings-effectbeoordeling verzoekt en de nationale wetgeving reeds een gelijkwaardige maatregel vereist, dient de Nederlandse toezichhoudende autoriteit een verwijzing naar die maatregel toe te voegen.

Dit advies heeft geen betrekking op door de Nederlandse toezichhoudende autoriteit aan de orde gestelde zaken die volgens het Comité buiten de werkingssfeer van artikel 35, lid 6, AVG vallen. Dit betreft zaken die geen betrekking hebben op „het aanbieden van goederen of diensten aan betrokkenen” in verschillende lidstaten of op het observeren van het gedrag van betrokkenen in verschillende lidstaten, en ten aanzien waarvan het evenmin waarschijnlijk is dat zij „het vrije verkeer van persoonsgegevens in de Unie wezenlijk [...] beïnvloeden”. In het bijzonder geldt dit voor zaken die verband houden met de nationale wetgeving, vooral indien de nationale wetgeving daarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist. Ook verwerkingsactiviteiten die verband houden met de rechtshandhaving worden niet tot de werkingssfeer gerekend, aangezien deze niet onder het toepassingsgebied van de AVG vallen.

Het Comité heeft opgemerkt dat verschillende toezichhoudende autoriteiten in hun lijst bepaalde soorten gegevensverwerking hebben opgenomen die noodzakelijkerwijs een plaatselijk karakter hebben. Aangezien artikel 35, lid 6, alleen betrekking heeft op verwerkingen met een grensoverschrijdend karakter en verwerkingen die het vrije verkeer

van persoonsgegevens en betrokkenen kunnen beïnvloeden, komen dergelijke verwerkingen met een plaatselijk karakter in dit advies niet aan de orde.

Het advies beoogt een samenhangend geheel van verwerkingsactiviteiten te bepalen die in de lijsten van de toezichthoudende autoriteiten steeds terugkomen.

Het is de bedoeling dat alle toezichthoudende autoriteiten een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereisen voor een beperkt aantal verwerkingsactiviteiten, die op geharmoniseerde basis zullen worden vastgesteld. Het Comité zal aanbevelen dat de toezichthoudende autoriteiten hun lijsten aanpassen met het oog op samenhang.

Wanneer in dit advies niet wordt ingegaan op bepaalde zaken die in de ingediende lijst voorkomen, betekent dit dat het Comité de Nederlandse toezichthoudende autoriteit niet om verdere maatregelen verzoekt.

Tot slot wijst het Comité erop dat transparantie voor de verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers van het grootste belang is. Het Comité is van mening dat door in de lijst bij elke soort verwerking uitdrukkelijk te verwijzen naar de criteria die in de richtsnoeren zijn opgenomen, de transparantie kan worden verbeterd. Het Comité meent dan ook dat aan de lijst een verklaring zou kunnen worden toegevoegd betreffende de criteria die de Nederlandse toezichthoudende autoriteit heeft toegepast bij het opstellen van de lijst.

2.2 Toepassing van het coherentiemechanisme op de ontwerprijst

De door de Nederlandse toezichthoudende autoriteit ingediende ontwerprijst heeft betrekking op het aanbieden van goederen of diensten aan betrokkenen, het observeren van hun gedrag in verschillende lidstaten, en op verwerkingen die het vrije verkeer van persoonsgegevens in de Unie wezenlijk kunnen beïnvloeden, met name doordat de in de lijst opgenomen verwerkingsactiviteiten niet beperkt zijn tot betrokkenen in het land zelf.

2.3 Analyse van de ontwerprijst

Rekening houdende met het feit dat

- a. artikel 35, lid 1, AVG een gegevensbeschermingseffectbeoordeling voorschrijft wanneer een verwerkingsactiviteit waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, en
- b. in artikel 35, lid 3, AVG een niet-limitatieve lijst is opgenomen van de soorten verwerking waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is,

komt het Comité tot het navolgende advies.

BIOMETRISCHE GEGEVENS

Volgens de lijst die de Nederlandse toezichthoudende autoriteit voor advies bij het Comité heeft ingediend, is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling momenteel niet vereist voor de verwerking van biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon. Het Comité verzoekt de Nederlandse toezichthoudende autoriteit

daarom haar lijst te wijzigen door er uitdrukkelijk de verwerking van biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon in combinatie met ten minste één ander criterium aan toe te voegen, toe te passen onverminderd artikel 35, lid 3, AVG.

GENETISCHE GEGEVENS

In de lijst die de Nederlandse toezichthoudende autoriteit aan het Comité voor advies heeft voorgelegd, wordt gesteld dat voor de verwerking van genetische gegevens, in combinatie met ten minste één ander criterium, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is. Het Comité is van mening dat de verwerking van genetische gegevens op zich niet noodzakelijkerwijs leidt tot een situatie die waarschijnlijk een hoog risico inhoudt. Voor de verwerking van genetische gegevens in combinatie met ten minste één ander criterium is echter wel een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist. Het Comité neemt er nota van dat dit criterium in de lijst van de Nederlandse toezichthoudende autoriteit is opgenomen.

LOCATIEGEGEVENS

Het Comité is van mening dat de verwerking van locatiegegevens op zich niet noodzakelijkerwijs leidt tot een situatie die waarschijnlijk een hoog risico inhoudt. Voor de verwerking van locatiegegevens in combinatie met ten minste één ander criterium is echter wel een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist. In de lijst die de Nederlandse toezichthoudende autoriteit voor advies aan het Comité heeft voorgelegd, wordt momenteel bepaald dat voor de verwerking van locatiegegevens, wanneer deze niet in combinatie met een ander soort verwerking plaatsvindt, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden verricht. Het Comité verzoekt de Nederlandse toezichthoudende autoriteit het document dienovereenkomstig aan te passen.

UITZONDERINGEN OP DE VERPLICHTING OM INFORMATIE TE VERSTREKKEN AAN DE BETROKKENEN (ARTIKEL 14, LID 5, AVG)

Het Comité is van mening dat soorten verwerking die betrokkenen hun rechten zouden kunnen doen verliezen, op zich geen hoog risico inhouden. Indien de verwerkingsverantwoordelijke een verwerkingsactiviteit overeenkomstig artikel 14 AVG uitvoert, waarbij voor de aan de betrokkenen te verstrekken informatie een ontheffing geldt op grond van artikel 14, lid 5, onder b) tot en met d), kan derhalve een gegevensbeschermingseffectbeoordeling slechts verplicht zijn indien dit in combinatie met ten minste één ander criterium gebeurt. Volgens de lijst die de Nederlandse toezichthoudende autoriteit voor advies bij het Comité heeft ingediend, is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling bij gegevensverwerking momenteel verplicht, indien artikel 14, lid 5, onder b), c) of d), in sommige gevallen zonder andere criteria, van toepassing is. Het Comité verzoekt de Nederlandse toezichthoudende autoriteit het document dienovereenkomstig aan te passen.

TOEZICHT OP WERKNEMERS

Het Comité is van oordeel dat er bij toezicht op werknemers, door de specifieke aard van dat proces, waarbij wordt voldaan aan het criterium van kwetsbaarheid van de betrokkenen en systematische monitoring, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist kan zijn. Aangezien in de door de Nederlandse toezichthoudende autoriteit voor advies bij het Comité ingediende lijst reeds wordt gesteld dat voor dit soort verwerking een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is, beveelt het Comité slechts aan dat uitdrukkelijk wordt verwezen naar de twee criteria in de richtsnoeren (WP 248) van de Groep artikel 29. Daarnaast is het Comité van oordeel dat het advies van de Groep artikel 29 over gegevensverwerking op het werk (WP 249) nog steeds geldig is wat betreft de definitie van systematische verwerking van werknemersgegevens.

VERWERKING MET BEHULP VAN NIEUWE/INNOVATIEVE TECHNOLOGIE

In punt 14 van de lijst die de Nederlandse toezichthoudende autoriteit aan het Comité voor advies heeft voorgelegd, wordt gesteld dat voor de verwerking van persoonsgegevens met behulp van innovatieve technologie, in combinatie met ten minste één ander criterium, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is. Het Comité neemt er nota van dat dit criterium in de lijst is opgenomen.

3. Conclusies/aanbevelingen

De ontwerplijst van de Nederlandse toezichthoudende autoriteit kan leiden tot een inconsistente toepassing van het vereiste om een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit te voeren; derhalve moeten de volgende wijzigingen worden aangebracht:

-) wat biometrische gegevens betreft: het Comité verzoekt de Nederlandse toezichthoudende autoriteit haar lijst te wijzigen door er uitdrukkelijk de verwerking van biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon in combinatie met ten minste één ander criterium aan toe te voegen;
-) wat locatiegegevens betreft: het Comité verzoekt de Nederlandse toezichthoudende autoriteit haar lijst te wijzigen door aan het punt betreffende de verwerking van locatiegegevens toe te voegen dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling slechts moet worden uitgevoerd wanneer er ook ten minste één ander criterium van toepassing is;
-) wat betreft uitzonderingen op de verplichting om informatie te verstrekken aan betrokkenen (artikel 14, lid 5, AVG): het Comité verzoekt de Nederlandse toezichthoudende autoriteit haar lijst aan te passen door eraan toe te voegen dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling slechts verplicht is wanneer er ook ten minste één ander criterium van toepassing is;
-) wat het toezicht op werknemers betreft: het Comité beveelt slechts aan dat uitdrukkelijk wordt verwezen naar de twee criteria in de richtsnoeren van de Groep artikel 29 (WP 248).

4. Slotopmerkingen

Dit advies is gericht tot de Autoriteit Persoonsgegevens, de Nederlandse toezichhoudende autoriteit, en wordt bekendgemaakt overeenkomstig artikel 64, lid 5, onder b), AVG.

Overeenkomstig artikel 64, leden 7 en 8, AVG dient de toezichhoudende autoriteit de voorzitter van het Comité binnen twee weken na ontvangst van het advies langs elektronische weg mee te delen of zij haar ontwerplijst aanpast dan wel handhaaft. Binnen diezelfde termijn dient zij de gewijzigde ontwerplijst in te dienen, dan wel, indien zij beslist dit advies van het Comité geheel of gedeeltelijk niet op te volgen, de redenen daarvoor op te geven.

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Andrea Jelinek)